

Čtvrtá a na nálezy nejbohatší prostora obsahovala kromě jiného četné kusy kovářské strusky, železné kleště, železné předměty související pravděpodobně s textilní výrobou, opět drobné glazované střepy a další klíč.

Ve studni bylo nalezeno několik pater roubené výdřevy a uvnitř ní pak části dna dřevěného vědra a kované ucho.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

The remains of a medieval village dated to the second half of the 13th century were recorded in Střílky (Kroměříž District) in 2021. Among the finds are the basements of four houses, a well with a partially preserved timbered shaft, pottery and metal artefacts, and fragments of iron slag. Two iron keys, iron pliers, a caltrop and a spear are worthy of note.

Pavel Moš

Telnice (k. ú. Telnice u Brna, okr. Brno-venkov)

UI. V Dědině.

Vrcholný středověk. Sídliště. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1011531N, 16.7157750E

V liniových výkopech pro nové elektrické vedení v ulici V Dědině byly v roce 2021 na několika místech porušeny vrstvy s reprezentativním nálezovým materiálem, datovatelné do 14.–15. století. V mělkých výkopech do 0,5 m nebylo možné interpretovat a dokumentovat relevantní archeologické situace, které se zde evidentně nacházejí ve větších hloubkách. Nálezy proto mají hodnotu sběru umožňujícího lokalizovat původní středověké jádro obce. Pozoruhodná je ve vesnickém prostředí přítomnost většího souboru komorových kachlů získaných před domem č. p. 67.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

The cultural layers containing the 14th–15th-century archaeological material, including chamber stone tiles, were disturbed during construction work in Telnice (Brno-Country District) in 2021.

David Parma

Terezín (k. ú. Terezín u Čejče, okr. Hodonín)

„Prostřední díl“.

Středohradištní období (RS3). Sídliště, pohřebiště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 48.9660278N, 16.9516639E; 48.9654694N, 16.9439056E

V roce 2021 byl v polní trati „Prostřední díl“ plošně v západovýchodním směru skryt jeden z úseků budovaného plynovodu VTL Moravia. Skrývka ornice zasáhla plochu asi 30 × 600 m. Blíže jejího západního konce byla na nevýrazné sprašové návěži zjištěna jediná izolovaná skupina necelé desítky archeologických

objektů datovaných do středohradištního období. Jednalo se o plynovodní zemnici se zbytky otopného zařízení, zbytky dalšího osamoceného pyrotechnologického objektu, několik sídlištních jam a dva mělké kostrové hroby. Jeden z nich byl výklenkového typu s dobově neobvyklou orientací S–J. Kosterní pozůstatky byly špatně zachovalé, a v terénu nebylo proto možné odhadnout ani základní antropologické charakteristiky, jednalo se však o pozůstatky dospělých jedinců.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

Indistinct traces of the settlement and burial activities from the Middle Hillfort Period were recorded in Terezín u Čejče (Hodonín District) during the Moravia high-pressure gas pipeline construction in 2021.

Jiří Kala

Tvarožná (okr. Brno-venkov)

„Pod Desátkovými hony“, parc. č. 805/64.

Novověk. Areál jiné aktivity, komunikace. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1971625N, 16.7757389E

Při výstavbě obytného souboru na severovýchodním okraji obce byly v roce 2021 objeveny zděné základy objektů zaniklé panské zájezdni hospody Gerňa. Areál souvisel se zaniklou formanskou poštovní cestou z Brna do Olomouce. Z dokumentovaných řezů a plošných situací pocházejí nálezy stolní a stavební keramiky, zlomky okenního tabulkového skla rámcově datované do 17.–18. století a krejcar města Kostnice (1657–1705; obr. 88). Vesměš šlo již jen o negativy po rozebraných kamenných konstrukcích, přesto se dochovaly stavební výkopy, které umožnily rekonstruovat alespoň částečnou podobu půdorysů původních staveb. Za důkaz existence otopných zařízení kamnového typu v interiéru stavby lze označit nálezy římsových kachlů. Prokázány byly také dva sklepy, z nichž menší (snad k uskladnění kořalky) ležel pod šenkovní světnicí a větší (tzv. pivnice), kde se patrně i současně čepovalo pivo, byl pod protilehlou hospodářskou částí objektu. Podle místopisné trati zvané „Gerňa“ lze odvodit, že šlo o základy stejnojmenné zaniklé hospody uváděné roku 1715 (Vermouzek 1988, 135–136).

Literatura

Vermouzek, R. 1988: Stará formanská cesta Brno–Olomouc.

In: J. Skutil, F. Galle (eds.): 700 let Tvarožné u Brna. Tvarožná: MNV, 117–120.

0 2 cm

Obr. 88. Tvarožná. Krejcar města Kostnice z let 1657–1705 z výzkumu hospody Gerňa. Foto P. Kos.

Fig. 88. Tvarožná. The kreuzer of Konstanz from 1657–1705 found during the excavation at Gerňa Inn. Photo by P. Kos.

Summary

The masonry foundations of the former Gerňa Inn (known from 1715) with related artefacts (Fig. 88) were discovered in connection with the building development in the northeastern periphery of Tvarožná (Brno-Country District) in 2021. The inn was related to the deserted road from Brno to Olomouc.

Petr Kos

Uherské Hradiště (okr. Uherské Hradiště)

Ul. Politických vězňů, parc. č. st. 328/2.

Industriální období. Skupina/síť sond. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: S-JTSK: -537289,18, -1181111,65; -537395,54, -1181083,69; -537378,6, -1181000,94; -537272,81, -1181022,46

V rámci přípravných prací před rekonstrukcí areálu bývalé věznice v Uherském Hradišti byl v roce 2021 proveden zjišťovací archeologický výzkum. Cílem bylo ověřit archeologický potenciál prostoru věznice a odhalit konstrukce související s fungováním objektu. Proto bylo přistoupeno k exkavaci deseti sond, jejichž poloha byla stanovena na základě předběžných výsledků geofyzikální prospekce provedené M. Vágnerem (Vágner 2021).

Sondáží bylo odhaleno množství struktur souvisejících s provozem věznice. Jedná se zejména o zbytky komunikací z různých období fungování objektu, základy staveb, ale i původní dláždění nádvoří. Všechny tyto situace můžeme datovat od konce 19. století až do 60. let 20. století, kdy byl ukončen provoz zařízení. Mezi nejvýraznější situace patří cihelné obvodové zdivo sklepa odhalené na menším západním nádvoří, menší betonová vana s rampou tamtéž a betonové základy blíže nespecifikované lehčí stavby v jižní polovině severozápadního nádvoří. Dále byla odhalena úprava povrchu vnitřního nádvoří a původní dláždění cesty (obr. 89) na menším východním nádvoří.

Pokud se v prostoru věznice nachází starší archeologické situace, jsou skryty pod 1,5–2 m navážky, která byla na lokalitu navedena během stavby na konci 19. století. Navážka byla zachycena v celém zkoumaném prostoru věznice, včetně její severozápadní části, do které původně zasahovalo barokní opevnění města v podobě bastionu. Vzhledem k povaze podloží, které zde tvoří nivní sedimenty, existuje možnost, že případné starší archeologické situace by se mohly vyskytovat v hloubce až několika metrů pod dnešním povrchem (Šimík 2021).

Literatura

Šimík, J. 2021: A010/2021 Uherské Hradiště – věznice. Rkp. nálezkové zprávy, č. j. MTX 202100572 [cit. 2022-11-04]. Uloženo: Archiv nálezkových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarhiv.aiscr.cz/id/M-TX-202100572>.

Vágner, M. 2021: Zpráva o geofyzikální prospekci. Věznice Uherské Hradiště. Rkp. zprávy o geofyzikální prospekci, č. zprávy 21010. Uloženo: archiv Ústavu archeologie a muzeologie FF MU.

Summary

In 2021, trial trenching was carried out based on the geophysical survey at the former prison in Uherské Hradiště (Uherské Hradiště District). Several structures (Fig. 89) associated with the operation of the prison from the late 19th century to the 1960s were excavated.

Jakub Šimík

Obr. 89. Uherské Hradiště. Původní komunikace v prostoru východního nádvoří bývalé věznice. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 89. Uherské Hradiště. The original road in the eastern yard of the former prison. Photo by Archaia Brno.

Ústí (k. ú. Ústí u Vsetína, okr. Vsetín)

„Za Humny“, parc. č. 1384/1.

Vrcholný středověk. Ojedinelé artefakty. Náhodný zásah/nález. Průzkum. Uložení nálezu: Muzeum regionu Valašsko, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.3047222N, 18.0105556E

Na katastru obce Ústí došlo v roce 2021 k náhodnému nálezu depotu pražských grošů. Obratem po odevzdání nálezu vykonal archeolog muzea spolu s nálezci dohledávku na místě objevu, ale žádné další artefakty nebyly nalezeny.

V hrnci bylo 374 mincí plus několik splených jedinců (předpoklad 3 ks), dále se zde nacházel útržek měšce s tunýlkem a provázkem. Součástí souboru jsou ještě zlomky dalšího většího fragmentu keramické nádoby, zřejmě výdutě hrnce. Tímto střepelem byla nádoba s mincemi překrytá. Celkově šlo o sedm drobných fragmentů. Soubor je předběžně datován do 14. století.

Literatura

Španihel, S. 2021: Ústí. Nález depotu pražských grošů v k. ú. Ústí u Vsetína. Předběžná nálezková zpráva z archeologického výzkumu. Rkp. nálezkové zprávy, č. 2/2021. Uloženo: archiv Muzea regionu Valašsko, p. o.

Summary

A hoard with more than 300 Prague groschen preliminarily dated to the 14th century were found in 2021 in Ústí u Vsetína (Vsetín District).

Samuel Španihel

Valašské Meziříčí (k. ú. Valašské Meziříčí-město, okr. Vsetín)

Ul. Komenského, parc. č. 150.

Novověk 2. Zámek, kaple. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum regionu Valašsko, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.4714578N, 17.9697981E

Během záchraného archeologického výzkumu v roce 2021, který probíhal z důvodu sanace vlhkosti v kapli zámku Žerotínů, byly v interiéru odhaleny zbytky původní městské hradby a blíže neurčená kombinovaná konstrukce s cihlovou klenbou. Na druhé straně zdi, tedy na nádvoří zámku, byly odhaleny různé